ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲛᲘᲠᲗᲔᲚᲘ.

ᲧᲝᲤᲘᲚᲓᲚᲘᲣᲠᲘ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ

ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘ

ᲠᲔᲕᲝᲚᲘᲪᲘᲣᲠᲘ ᲞᲠᲝᲚᲔᲢᲐᲠᲘᲐᲗᲐ ᲒᲐᲜᲗᲘᲡᲐ, ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲓᲐ ᲯᲐᲠᲗᲚᲗᲐ

ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘ

ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ:
თბილისი, კრუზენშტეინის ქუჩა, № 4. ტელეფონები:
საერთო—დღისა 14—76. სტამბის—დამისა—79.

რედაქცია ღიაა ყოველ დღე დილის 10-დან 1 ს. კ
რესპონდენციები და მასალები მიიღება მთელი დღე

ᲙᲕᲘᲠᲐ 26 ᲘᲕᲜᲘᲡᲘ 1921 Წ.

№ 93 ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲣᲠ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠ ᲓᲐ ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲓᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕ. ᲠᲔᲕ.-ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲝᲠ�გᲐᲜᲝ. № 93

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲞᲠᲝᲚᲔᲢᲐᲠᲣᲚᲘ ᲤᲠᲝᲜᲢᲘ.

სამოცდა ათი წლის წინათ მსოფლიო პროლეტარიატის მოწინავე გუნდმა ქვეყნიერებას ამცნო კარლ მარქსის და ფრიდრიხ ენგელსის „კომუნისტური მანიფესტით“, რომ კაცობრიობის ხსნა მხოლოთ კომუნიზმშია.

შვიდმა ათეულმა წელმა განვლო, რაც მსოფლიო რევოლიუციური პროლეტარიატი დაუცხრომლათ იბრძვის დიადი ლოზუნგით: **„პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა შეერთდით!**

და აი ამ გიგანტიურმა, მსოფლიო ბუმბერაზულმა ბრძოლამ კაცობრიობას უკვე მიუძღვნა თავისი ნაყოფი: მან უკვე დედამიწის ერთ მეხუთედზე სრული მეუფება მიანჭა მშრომელთა კაცთა მასსებს, გააქრო ყოველგვარი ჩაგვრა: მუშის, ქალის, ერის და სხვათა და სხვათა, ამ სამფლობელოს სახელათ ქვია **საბჭოთა რესპუბლიკები.**

ეს დიადი ნაყოფი გამოიღო საერთაშორისო მუშათა მოძრაობამ, როგორც ეკონომიურს ისე პოლიტიკურს ასპექტზე.

ორ ფრონტზე იბრძოდა და იბრძვის მსოფლიო მუშათა კლასი შრომის გასათავისუფლებლათ: ეკონომიურსა და პოლიტიკურზე.

და აი თუ ყველგან არა, ქვეყნიერების ერთ დიდ ნაწილში მაინც ადამიანის შრომა უკვე თავისუფალია და აქ ამ ქვეყნებში დაუდგა შრომას დრო, პირობები, რომ შეჰქმნას კაცთა ცხოვრების ახალი, უკეთესი და უმაღლესი ფორმები: ადამიანის ცხოვრება ძირფულათ გარდაქმნას და დააყენოს ის სრული ბედნიერების გზაზე, დაამყაროს კომუნისტური წყობილება.

მაგრამ ჩვენ ვიცით, რომ მშრომელთა მასები გაელილ საუკუნეების განმავლობაში იმყოფებოდენ არა მარტო ეკონომიურსა და პოლიტიკურს მონობაში, არამედ უფრო მეტათ აგრეთვე სულიერ, კულტურულ მონობაშიაც. კულტურული, სულიერი მონობა, ეს მონობის ყველაზე უსაზიზღრესი ფორმაა.

რევოლიუციური პროლეტარიატი მტერია მონობის ყოველგვარი ფორმის და მით უფრო სულიერი მონობის, მით უმეტეს, რომ ასეთი მონობის დაუძლეველათ, მოუსპობლათ, გაუქრობლათ ფუჭი და ამაო იქნება პოლიტიკური და ეკონომიური თავისუფლებაც.

ვთქვათ დღეს მუშა გამგეა თავისი ბედის, ის პატრონია წარმოების ყოველგვარი იარაღის, მარა ამასთან ის თუ თავისუფალი, პროლეტარული აზრისა და გრძნობის პატრონიც არ არის, მაშინ ყოველ ჟამს მოსალოდნელია, რომ იგი ეკონომიურ თავისუფლებასაც დაჰკარგავს და პოლიტიკურსაც.

ამიტომ მისთვის ისეთივე აუცილებელი ხდება სულიერ განთავისუფლებისათვის კულტურულ ასპარეზზე ბრძოლა, ვით ეს დღემდე აუცილებელი იყო შრომის ეკონომიურ—პოლიტიკურ მონობისგან გასათავისუფლებლათ.

ამნაირათ იქმნება მესამე, ახალი, პროლეტარული ფრონტი, რომელზედ მუშათა კლასი, მისი მოწინავე ნაწილი ისეთივე ძლევამოსილებით და მხნეთ იბრძვის, როგორც სხვა დანარჩენ ფრონტებზე.

„ისტორიული აუცილებლობით დგება ახლა მუშათა ბრძოლის ახალი ფრონტი, რევოლიუციურ—კულტურული შემოქმედების ფრონტი“, სწერს თავის მოწოდებაში მსოფლიო პროლეტარიატისადმი პროლეტკულტის საერთაშორისო ბიუროს აღმასრულებელი კომიტეტი.

და მართლაც შრომა განთავისუფლებული ეკონომიურათ და პოლიტიკურათ ახალს ვერაფერს ვერ შექმნის, თუ მისი წარმომადგენელი, მისი მატარებელი მშრომელი ადამიანი განთავისუფლებულ არ იქნა სულიერათ, კულტურულათ ანუ იდეოლოგიურათ.

მუშათა კლასი ხხოლოთ იმ პირობით გაშლის თავის შემოქმედებითი ძალებს ნაყოფიერათ და მიზან შეწონილათ, როცა ის შეიეურვება, შეიარაღდება იმ სულიერი, კულტურული იარაღით, რომელსაც პროლეტარული იდეოლოგია ეწოდება.

დღეს, როცა მუშათა ბრძოლა სხვა ფრონტებზე მიწყნარდა, როცა საბჭოთა რესპუბლიკების პროლეტარიატმა „სული მოითქვა“ და შინ სამოქალაქო ომიც თითქმის შეწყდა, დროა, საუკეთესო პირობაა, რომ ამ ახალ, კულტურულ პროლეტარულ ფრონტზე მუშათა კლასის საუკეთესო შვილებმა ფრთა გაშალონ და შემოქმედებითი ნიჭი გამოიჩინონ! ყოველი ეპოქა და კლასი, ბატონ პატრონი ამ ეპოქისა თავის კულტურას ჰქმნის.

ამ მხრით ბურჟუაზიამ იმდენი ძალა გაწოიჩინა და დღესაც იჩენს რომ ბევრ „სოციალისტსაც“ კი აურია გზა კვალი და თავისი იდეოლოგიის გავლენის ქვეშ დააყენა. თვით მთელი ინტერნაციონალი მიმდინარეობა ინტერნაციონალში და ჩვენი ცნობილი მენშევიზმი მხოლოთ საბედისწერო შედეგია ბურჟუაზიის ძლიერი იდეოლოგიის ზეგავლენისა.

განთავისუფლება ამ გავლენისაგან არა მარტო ინტელიგენტურ ჯგუფების, არამედ ფართე მშრომელი მასსებისაც არის მთავარი მიზან დანიშნულება ყველა იმ პროლეტ კულტის ორგანიზაციებისა, რომლებიც ასევრცლათ მოედო დღეს რუსეთს და რომლებშიაც დღეს თავს იყრის ნახევარ მილიონამდე მუშა და ასი ათასამდე უკვე დახელოვნებული მოღვაწე, გამოსული პროლეტარულ კულტურის ყოველგვარ ასპარეზზე: მეცნიერების, პოეზიის, მხატვრობის, თეატრის, მუსიკის და სხვა-დასხვა.

დროა ამ მხრითაც მივიხედოთ ჩვენც და ჩვენი მშრომელი ხალხიც ჩავრიოთ იმ ნაყოფიერ შემოქმედებითი მუშაობაში. დროა ჩვენშიაც დაარსდეს გამაერთიანებელი ცენტრი პროლეტარულ კულტურულ მუშაობისა, დროა მოიფიქროს საქართველო პროლეტ-კულტის კლუბებით, სტუდიებით და წრეებით!

ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲞᲠᲔᲡᲐ

ᲨᲢᲠᲔᲘᲮᲑᲔᲮᲔᲠᲔᲑᲘ.

აღურთოვანებით იუწყება ბურჟუაზიული „მატენი“ ერთ საინტერესო ეპიზოდს. კუნრადის კომპანიის გემებზე მოსამსახურეებმა, ხელფასის შემცირების გამო, გაფიცვა გამოაცხადეს. გაფიცულთა ადგილების დასაკავებლად კომპანიამ გემ „აკვიტანიით“ გაგზავნა 300 კაცი. ამ შტრეიხბეხერებს შორის, უმაღლეს და მდაბალ მოსამსახურეთა გარდა იყო ერთი ჯგუფი, რომლის შორის იმყოფებოდა ბარონი პერს ბეტსი, კომპანიის ადმინისტრატორი და ლივერპულში ცნობილი გემების მეპატრონე. ეს ვუპატონი დემონსტრატიულად გაემგზავრა მესამე კლასის ვაგონით და ინტერვიუში იტყობინებოდა, რომ მან, სხვა შტრეიხბეხერებთან ერთად, რომელთა შორის იმყოფებიან მისი ძმა და კომპანიის დირექტორის ამხანაგი, უბრალო ლაქიობის მოვალეობის შესრულების კონტრაქტს მოაწერეს ხელი. „აკვიტანიის“ მგზავრების მთელმა რიგმა წინადადება მისცეს ზღვაში ყოფნის დროს ლაქიებათ დადგომისა; მათ შორის იყვენ „დიდათ პატივცემული“ არტური ვილიერსა, ძმა დეერსეის გრაფისა.

არისტოკრატები, ხომ ლაქიებია, მთელი თავისი არსებით, ამ სიტყვის ნამდვილი მნიშვნელობით, ეს დიდი ხანია ცნობილია. ამას ამოწმებს ყველა დროის და ყველა ხალხის ისტორია. ისინი კი ამაყობენ ამ მონურ საქციელით; მუშათა კლასს, რომ მხოლოდ ასეთი მტრები გყავდეს წინ, ეს ვერაფერი საშიშროება იქნება. ბევრათ უფრო საშიშარია, თვით მუშათა წრეში მყოფი მოხალისე მონები.

ნორვეგიაში, ეხლა, მეზღვაურთა გაფიცვაა. გაფიცულებს სისხლის მღვრელი შეტაკება უხდებათ პოლიციასთან; პოლიცია იცავს იმ შტრეიხბეხერებს, რომლებიც განაგრძობენ მუშაობას თავისივე ამხანაგების წინააღმდეგ. ვინ არიან ეს მუშათა საქმის მოღალატეები? ეს იმ პარტიის წევრებია, რომელსაც „ქრისტიანულ მუშათა პარტია“ ქვია. ყოველგან და ყოველთვის „სახარების“ „კათოლიკური“ და ქრისტიანული „მუშათა“ კავშირები იყო ჯაშუშობის, მოღალატეობის და შტრეიხბეხერობის ბარი და ბუდე. მაგრამ ეს ლაქიები და მოხალისეები „ფულიან ტომრების“ წრიდან, ვერ დაუდგებოდენ მუშათა კლასს, რომ მარტო ესენი იყვენ მოღალატეები.

ერთ დროს მუშათა კლასიდან გასული მოღალატეებს „ყვითლები“ დაერქვა სახელად. მაგრამ მას შემდეგ ბევრი რამ შეიცვალა და ბევრი ისეთებიც კი გაყვითლდენ, რომლებიც უწინ წითლებთ გვეჩვენებოდენ. ამსტერდამის მთელი პროფესიონალურ კავშირთა ინტერნაციონალი და მეორე ინტერნაციონალი პოლიტიკანებისა წარმოადგენენ კოლოსალურ „ყვითელთა“ ორგანიზაციას, ბევრათ უფრო მრავალ რიცხოვანს და ამიტომ, შედარებით, უფრო საშიშარს ვიდრე უმნიშვნელო ჯგუფი ყოფილ „ყვითლებისა“. ისინიც კი ვისაც ვარდის ფერი უნდა შეინარჩუნოს, როგორც შემოდგომის ფურცელი, საშინელი სისწრაფით ყვითლდებიან. მართლაც, გადახედეთ „დამოუკიდებლების“ მუშაობას გერმანიაში და საფრანგეთში, სოციალისტურ პარტიის ცენტრს, მათი გაყვითლებულ გაზეთ „ჰუმანიერს“ და სხვა; თქვენ იმ დასკვნას გამოიყვანთ, რომ თუ კი ბურჟუაზია არამც თუ დგას ჯერ კიდევ ფეხზე, არამედ იმაგრებს თავის შერყეულ პოზიციებს, ეს მხოლოდ იმიტომ, რომ ის ჰოულობს პირდაპირ და არა-პირდაპირ დახმარებას „ყვითელ და მოყვითალო“ სოციალისტებში.

და მართლაც, რას უნდა წარმოადგენდეს თითქოროლა ბარონის, ან გამომთვრალ „ქრისტიანულ“ მუშების პატარა ჯგუფების დახმარება, შედარებით მთელ საერთაშორირო სოციალისტურ პარტიის ტიპის ორგანიზაციის დახმარებასთან? ეს დახმარება ხდება არა ნორვეგიის ნავთსადგურში, ან რომელიმე მიყრუებულ გერმანიის ქალაქში, არამედ პოლიტიკურ, სახელმწიფოებრივ და წარმოიდგინეთ, ინტერნაციონალურ, მაშტაბითაც კი ამას სჩადის ის ხალხი, რომელიც ვეჩრობს იმ გავლენით მუშათა კლასზე და მის ორგანიზაციებზე, რომელიც ჯერ კიდევ შერჩენია მას.

მაგრამ ვერავითარი „ყვითლები და მოყვითალები“ ვერ გადაარჩენენ განწირულ ბურჟუაზიულ რეჟიმს. მქონეთა და არა მქონეთა კავშირი არსებობდა ომამდისაც, რევოლიუციის დროსაც, მაგრამ ვერც ერთი სამ განწირულ იმპერატორთაგანი ვერ გადაარჩინა მან. ვერ გადარჩენს ის ვერც ბედისგან განწირულ ბურჟუაზიას. ეს კავშირი იარსებებს სოციალისტურ რევოლიუციის დროსაც, რას მაგალითთ გვიჩვენებს რუსეთი, სადაც ადგილობრივი „ყვითლებისა“, მენშევიკები და ესერები შეუერთდენ ბაროონებს და ფულის ტომრებს მუშათა კლასის წინააღმდეგ საბრძოლველათ.

ყვითლები ვერ იხსნიან ბურჟუაზიულ რეჟიმს, მაგრამ ისინი გაამწვავებენ პროლეტარიატის ბრძოლას და გამოიწვევენ ზედმეტ მსხვერპლს და ტანჯვას.

ამიტომ, ვითვალისწინებთ რა იმ გარემოებას, რომ აუცილებელი იქნება მათი ფიზიკური განიარაღება, სჯერა მათი ამ თავიდანვე მორალური განადგურება და ყოველ ღონისძიებაა საჭირო მ თი ავტორიტეტის მოსპობისა იმ მშრომელთა შორის, რომლებიც ჯერ კიდევ არ განთავისუფლებულან მათი გიპნოზისაგან. („იზვესტია“ № 113).

სტეკლოვი.

ᲐᲛᲮ. ᲚᲔᲜᲘᲜᲘᲡ ᲣᲙᲐᲜᲐᲡᲙᲜᲔᲚᲘ ᲡᲘᲢᲧᲕᲐ ᲜᲐᲢᲣᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲒᲐᲓᲐᲡᲐᲮᲐᲓᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ.

(დასასრული).

ლენინი ახლა მე გადავდივარ იმ შენიშვნებზე, რომელიც აქ იყო წამოყენებული უნდა ითქვას, რომ ის შეკითხვები, რომლებიც წერილობითი სახით მე აქ მივიღე იმდენათ მრავალია, რომ მე არა თუ არ შემიძლია სათითოდ ჩამოვთვალო ის საკითხები, რომლებსაც ისინი ეხებიან, არამედ იძულებული ვხდები უარი განვაცხადო მათ იმგვარად დანწილებაზეც, რომ შესაძლებელი გახდეს მათ შესახებ აქ ბაასი გავაგრძელოთ. მე შემიძლია ამჟამად გამოვყო მათგან მხოლოდ ორი მიმდინარეობა და ვსთქვა რამოდენიმე სიტყვა იმ ორ მთავარი საკითხის შესახებ ორი, ესე ვსთქვათ, ტიპისა და ჯგუფის კითხვებზე, რომელიც ამ შეკითხვებშია ასახული.

პირველი გახლავთ—მითითება ტეხნიკაზე. მთელი რიგი შენიშვნები და დეტალური მითითებანი არიან იმის შესახებ, თუ რამდენათ ძნელი იქნება, ან რაოდენი გადაუწყვეტელი საკითხები რჩება ჩვენი ახალი გეზის კონკრეტულად ცხოვრებაში გატარების დროს. მე უკვე პირველ ჩემ მოხსენებაში განვაცხადე, რომ ასეთი შენიშვნები და მითითებანი აუცილებლად იქნებიან და საოსალოდნელიცაა, მაგრამ დღეს-დღეობით პირდაპირ იმის თქმა, თუ როგორი სახით მიუდგებით ასეთ დაბრკოლებათა გადალახვას, ყოვლად წარმოუდგენელი ითქო.

მეორე—საერთო მითითება—ეხება უკვე ეკონომიურ პოლიტიკის ძირითად საკითხებს. და აგრეთვე ის, რასაც აქ ბევრი ორატორი ეხებოდა თავის სიტყვებში და რაზედაც აქ წამოყენებულ შეკითხვებშია ლაპარაკი—ეს მიუცილებელი გაძლიერება წვრილი ბურჟუაზიისა. კაპიტალიზმისა. ამით თქვენ—გვწერდენ შეკითხვებში,—ფართოდ ულებთ კარებს განვითარებას ბურჟუაზიისას, წვრილი წარმოებისას და კაპიტალისტურ დამოკიდებულებისას. ამ საკითხის შესახებ, ამხანაგნო, მე უნდა გითხრათ და გავიმეორო იგივე ზოგადათ, რაც უკვე მოგახსენეთ ჩემ პირველ მოხსენებაში. ეჭვს გარეშეა, რომ კაპიტალიზმიდან სოციალიზმში გადასვლა ჩვენ გვესმის სხვა და სხვა ფორმით, იმისდა მიხედვით გვაქვს თუ არ საქმე სახელმწიფოში ესხვილ კაპიტალისტურ წარმოებასთან, თუ უპირატესათ წვრილ მეურნეობასთან. და ამ მხრივ, მე უნდა აღვნიშნო, არც ერთ შეკითხვაში (მე მაინც წავიკითხე ყველა ისინი, თუმცა რამოდენიმე ათეული იყო) ამ დებულების შესახებ კრიტიკა არ არის. თუ ჩვენ გვაქვს სახელმწიფო, სადაც სჭარბობს მსხვილი მრეწველობა, ან და თუ არ სჭარბობს, ესთქვათ, ძლიერ განვითარებულია იგი და მასთან მიწათ მოქმედებაშიაც მსხვილი წარმოება თავის სიმაღლეზე სდგას, მაშინ კომუნიზმზე პირდაპირ გადასვლა შესაძლებელი იქნება. უამისოთ კომუნისტურ წყობილებაზე გადასვლა ეკონომიურათ წარმოუდგენელია. ამხ. მილიუტინი ამბობდა აქ, რომ ჩვენ გვქონდა მშვენიერი სისტემა, რომ ჩვენი კანონმდებლობა წარმოადგენს, როგორც თვით მან სთქვა, ასეთ გადასვლის ერთგვარ მწყობრ სისტემას, მაგრამ რომელსაც გადასვლა წინებული არ ქონდა ზოგიერთი დათმობანი წვრილი ბურჟუაზისათვისო. და სთქვა რა ეს, ამხ. მილიუტინი, არ აკეთებს აქედან იმ დასკვნას რომელსაც მე. ის მწყობრი სისტემა, რომელიც იქნებოდა ჩვენში, ნაკარნახევი იყო არა ეკონომიურის მდგომარეობითა და მოსაზრებებით, არამედ სამხედრო. იმ გასაოცარ რევოლიუციის ხანაში, რომელშიც ჩვენ ვიმყოფებოდით, როდესაც დიდი ომის შემდეგ ჩვენ კიდევ გვიხდებოდა მრავალი სამოქალაქო ომის ატანა, სხვა გამოსავალი არ იყო. გეთანხმებ თ, ერთი პოლიტიკის გატარების დროს იყო შეცდომები დაშვებული, ბევრი გადამეტებაც იყო, ეს ჩვენ გარკვევით უნდა განვაცხადოთ, მაგრამ არსებითად, იმ ომის პირობებში, რომელშიდაც ჩვენ ვიყავით ჩავარდნილი, ის პოლიტიკა იყო ერთად ერთი სწორი პოლიტიკა. ჩვენ არ გვქონდა არავითარი სხვა საშუალება, გარდა მონოპოლიის მაქსიმალურად გამოყენებისა, თუ გინდ ზედმეტის გადასარჩენის წარმოებითაც, ყოველგვარ კომპენსაციის გარეშე. და სხვა ვერათ ჩვენ ამ მიზანს ვერ მიუდგებოდით. ეს არ ნიშნავდა ეკონომიურ მწყობრ სისტემას. ეს იყო საშუალება, რომელიც არა ეკონომიურის პირობებით იყო გამოწვეული, არამედ უმთავრესათ ნაკარნახევი სამხედრო მდგომარეობით. რაც შეეხება ეკონომიურ მოსაზრებათ, აქ უმთავრესი დებულება დღეს არის—გადიდება ნაწარმოებთა რიცხვისა. ჩვენ დღეს ვიმყოფებით ისეთი დამანგრეველობის, დანგრევის, დაქანცულობისა და გაძვალ ყოვების პირობებში საწარმოო მთავარი ძალებისა—გლეხებისა და მუშების, რომ ამ მთავარ მოსაზრებას, გავადიდოთ რიცხვი, კი შეიძლება ნაწარმოებთა რიცხვი,—იძულებული ვხდებით დროებით ყველაფერი დავუმოჩილოთ.

მე მეკითხებიან რა დამოკიდებულება აქვს გაწერის სისტემის ბეგარით შეცვლას იმ თესვის კომპანიასთან, რომელიც დღეს არის გაჩაღებული და აქ თითქო სურთ წინააღმდეგობის აღმოჩენა. მე კი ვფიქრობ, რომ აქ არსებითად არის ეკონომიური შეთანხმება, შეთანხმება და არა წინააღმდეგობა. თესვის კომპანიის დანიშნულებაა მიიღოს ისეთი ზომები, რომელიც მაქსიმალურად გამოიყენდა ყველა ყოველგვარ ეკონომიურ შესაძლებლობათ, რათა გადიდებულ იქნეს ნათესის სივრცე. ამისათვის საჭიროა სათესლის განაწილება, მათი შენახვა და გადაზიდვა. მაგრამ ჩვენ, მიუხედავათ ჩვენი სათესურის ფონდის საოცარი სიმცირისა, შეძლება არა გვაქვს მისი გადაზიდვისა. ყოველ წუთს გვჭირდება მივმართოთ ურთიერთ დახმარების მთელ რიგ ზომებს, რათა ინვენტარის უქონლობის გამო, შევამციროთ, ან მოვსპოთ დაუეხავი მიწები. მთელი რიგ გუბერნიებისამ ამაზე უნდა მიექციონ ყურადღება. თუ უპარტიო გლეხი, რომელმაკამ შემთხვევაში თვით განაცხადა სურვილი გაწერვის სისტემის ბეგარით შეცვლისა, ხედავს რა ამაში არსებულ ეკონომიურ საფუძველზე, თავისი მეურნეობის განვითარების სტიმულს, თუ იგი, გაზაფხულის კამპანიის დაწყებამდის, მიიღებს დასტურს რომ ეს ზომა გადაწყვეტილია და გატარებულიც იქნება ცხოვრებაში—განა ეს თესვის კომპანიას რითიმე შეუშლის ხელს? არა არ შეუშლის. პირიქით ეს არის ზომა, რომელიც წააქეზებს მას, რომ ნახშირით დატვირთული გემები. საჭირო სურსათითვე მოდიან ინგლისიდან ჩვენ ვიცით, ვიცით რომ სავჭრო ხელშეკრულების დადებამდე, რომელიც ჯერ კიდევ ხელმოუწერელია, უკვე სწარმოებს ვაჭრობა ზოგიერთ ვაჭრებთან, რომელთაც ამას მთავრობა რასაკვირველია ვერ აუკრძალავს. იმ ეკონომიური ბლოკადის რგოლის გაჭრა, რომლითაც ჩვენ გარშემორტყმულნი ვართ, ძნელი საქმეა და რაიმე დიადი მოვალის აღთქმა ჩვენ რასაკვირველია არ შეგვიძლია. ყოველ შემთხვევაში გაკეთება იმისა, რის გაკეთებაც ჩვენ შეგვ ძლია საჭიროა. ამ მხრივ იმპორტის გემის შეცვლას ჩვენ ვ წარმოებთ.

წვრილი სოფლის მესაკუთრის თვალსაზრისით, ბეგარა, რომელიც უფრო მცირე იქნება, ვინემ გაწერვა და მასთან განსაზღვრულიც იქნება საოცარი სისწორით და რომელიც მას საშუალებას მისცემ ბევრი მიწა დათესოს, მისცემს საშუალებას ზედმეტი გადინრჩენი მოახმაროს მეურნეობის გაუჯობესებას; ეს არ ს მაქსიმალური ზომა მომჭირნე მეურნის დ ხმარებისა, რ ცამასთან თვით სათესი კომპანიის ლოზუნგიც გახლავთ. ყველა წინააღმდეგი მოსაზრება ბოლოს და ბოლოს ერთ საკითხს ეხება—მოიგებს თუ არა ამით წვრილი ბურჟუაზია—ეკონომიურად მოწინააღმდეგე კომუნიზმისა, თუ მოიგებს უფრო მხვილი წარმოება, რომელიც თავისდათავად საფუძველია სოციალიზმისაკენ გადასვლისა და რომელიც საწარმოო ძალების მდგომარეობ ს თვალსაზრისით ე. ი. მთელი საზოგადოებრივი განვითარების ძირითადი კრიტერიუმით, წარმოადგენს საფუძველს სოციალისტურ სამეურნეო ორგანიზაციისას, აერთებს რა მოწინ ვე მწარმოებელ მუშებს, კლასს, რომელიც ანხორციელებს პროლეტარიატ ს დიქტატურას.

აქ ზოგიერთები სცდილობდენ დაემტკიცებიათ, ან და ასეთი ეკონომიური დასკვნა გაეკეთებიათ, ხომ უეჭველად მოიგებს ამით წვრილი ბურჟუაზია, წვრილი მრეწველობა, სავაჭრო წარმოება და განსაკუთრებით სურდათ დაემტკიცებიათ იგი იმ შეხედულობის, რომ სწორეთ მსხვილი წარმოება გახდება არა სოციალისტური, რომ კონცესიების საშუალებით განხორციელდება ბლოკი სახელმწიფოებრივ კაპიტალისტებისადმი.

მე ვფიქრობ, რომ ამ მსჯელობაში არის ყალბი ეკონომიური საფუძველი. რომ სისწორითაც იყოს დამტკიცებული, თითქოს პროპორციონალურათ, თუ გინდ აბსოლიუტურათაც მეტს მოიგებს წვრილი წარმოება, მაშინაც კი ეს გარემოება სრულებით ვერ ქმნის უსაფუძვლოს, არც თეორიულათ და არც პრაქტიკულად, ჩვენ მიერ ნაჩვენებ გზას. დასკვნა ისეთია, რომ სხვა საშუალება ჩვენი საქმის ეკონომიურათ გაძლიერებისა სოციალიზმის აღმშენებლობისათვის არ შეიძლება. ავიღოთ თუ გინდ მაგალითად,—მე ამას ვიღებ განმარტებისათვის, რომ წვრილი წარმოება გამოიხატება ციფრი 100 (იქნება 100 მილიონი მუშა ერთეულებისა ან ასი ერთეული რომელიმე სხვისა—ეს სულ ერთია), მსხვილი კი ციფრი 200. მაგალითისთვის ვიანგარიშოთ, რომ წვრილი წარმოება, მსხვილის საფუძველზე, გაიზარდა 175 დე, ხოლო სხვილი დარჩა 200. ვიანგარიშოთ შეჩერება მსხვილი წარმოებისა. საოცარი განვითარება წვრილისა. მევფიქრობ, რომ ეს ყველაზე უფრო ცუდი წარმოდგენა, რომელიც მე მოგახსენეთ, მაინც იქმნებოდა ჩვენთვის უეჭველი ხელსაყრელი.

გადავიდეთ კონცესიებზე. საჭიროა თვით ბუნება კონცესიისა ნათლად გვქონდეს წარმოდგენილი. ეს არის ეკონომიური ხელშეკრულება მოწინავე ფინანსიურ კაპიტალთან მოწინავე ქვეყნებში, ხელშეკრულება, რომელიც ჩვენ მოგვ-

ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲞᲠᲔᲡᲐ

დღეს ნოემერში:

ხოლერის გაჩენის გამო, თბილისი და მისი გუბერნია გამოცხადებულია ხოლერისაგან საშიშ მდგომარეობაში მყოფ ადგილებად. ეპიდემიასთან საბრძოლველად მიღებულია სასწრაფო ზომები. ამ მიზნისათვის ჯანმრთელობის კომისარიატს გაეხსნა ერთი მილიარდი მანეთის კრედიტი.

ირლანდიაში რევოლიუციონერებმა გამოაცხადეს თავიანთი შეიარაღებულ ძალების მობილიზაცია. ხდება სასტიკი შეტაკებები სინფეინერებსა და მთავრობის ჯარს შორის.

ინგლისის გაფიცულ მემაღაროეთ გადაწყვეტილი აქვთ დაიცვან წამოყენებული მოთხოვნილებანი და წინააღმდეგნი არიან მიიღონ მეპატრონეთა პირობები.

ლატვიასა და რუმინეთში მძვინვარებს თეთრი ტერორი, სწარმოებს კომუნისტების მასიური დაპატიმრება და დახვრეტა.

საფრანგეთის იმპერიალისტური მთავრობა შეიარაღებას უმატებს. ახალი სამხედრო გემების ასაგებად გადაცემულია 1,45 მილიარდი მარკა; ამავე დროს საფრანგეთის მუშათა კლასი ირაზმება მესამე ინტერნაციონალის დროშის ქვეშ: ფოსტა-ტელეგრაფის მოსამსახურეებმაც, როგორც წინედ რკინის გზელებმაც, მოითხოვეს კომინტერნთა შეერთება.

ცემს მკირეოდნათ გადიდებას ნაწარმოებთა, მაგრამ ამასთან გაუდიდებს ნაწარმოებს თვით კონტრაგენტსაც თუ ჩვენ მივსცემთ მადანს ან ხე-ტყეს კონცესიონერს, ის წაიღებს ამ ნაწარმოების უმრავლესობას, ხოლო ჩვენ მოგვცემს ნაწილობრივს—გამორიცხვით. მაგრამ ჩვენთვის საჭირო საერთოდ ნაწარმოების გამრავლება და ამიტომ მისი ნაწილობრივი გადიდებაც ჩვენთვის ხელსაყრელია.

ასე რომ შიში იმისა, გაიზიდება წვრილი მეურნეობა და წვრილი წარმოება ისეთ ფარგლებში, რომ საშიში გახდება ჩვენი მსხვილი წარმოებისათვის, უსაფუძვლოა. თუ ჩვენში მოუსავლობა იქნება (მე უკვე მიგითითეთ პოპოვის ბროშურაზე) და მასთან სახსარი ისეთივე მცირე, როგორც წარსულ წელში, მაშინ არავითარ კრიზისის შემცირებაზე და წვრილი წარმოების განვითარებაზე ლაპარაკი არ შეიძლება. საკითხი იმის შესახებ მოიგებს წვრილი თუ მსხვილი წარმოება, არის საკითხი ჩვენი ფინდისა და ბაზრის განვითარების. იმგვარად შეთანაბრებისა და შეთანხმებისა, რომელსაც ჩვენ ვაღწევთ კაპიტალთან შეთანხმებით, კონცესიების საშუალებით და ეს მოგვცემს ჩვენ საშუალებას სასოფლო მეურნეობის განვითარებისას. ვინც ჩვენში ამ საშუალებებს უკეთესათ გამოიყენებს, აქედან იქნება დამოკიდებული თვით შედეგებიც. მე ვფიქრობ, რომ მუშათა კლასი, რომელსაც თავის ხელში აქვს უმთავრესი დარგები მსხვილი წარმოებისა, თუ იგი ფხიზელ ყურადღებას მიაქცევს უმთავრეს მათგანს, მოიგებს მეტს, ვინემ მოიგებს წვრილი წარმოება, თუ გინდ იგი პროპორციონალად სწრაფათაც იზრდებოდეს. ჩვენ საქსოვ წარმოებაში 20 წლის დასასრულს ისეთი მდგომარეობა იყო, ცხადად სჩანდა გაუმჯობესება, მაგრამ არ გვყოფნიდა სათბობი მასალა და რომ იგი საკმარისად გვქონებოდა, ჩვენ მივიღებდით 800.000.000 არშინ ქსოვილს და ჩვენ გვექნებოდა სასოფლო მეურნეობის ნივთებში გასაცვლელი საკუთარი ნაწარმოები. მაგრამ სათბობი მასალის კრიზისის გამო ჩვენ ვხედავთ ჩვენი წარმოების გიგანტური მასშტაბით დაცემას. და ახლა კიდევაც რომ რეალიზაცია ექმნეს ჩვენ სყიდვებს ნახშირისას საზღვაგარეთ, და ჩვენ ერთი თუ ორი კვირის შემდეგ მოგვივა გემები ნახშირით დატვირთული, ჩვენ, მაინც დავკარგეთ რამოდენიმე კვირა და თვეც.

ყოველგვარი გაუმჯობესება მსხვილი წარმოებისა, შესაძლებლობა ავამუშავოთ. ზოგიერთი მსხვილი ქარხნები, იმდენათ ამკვიდრებს პროლეტარიატის მდგომარეობას, რომ შიში წვრილ-ბურჟუაზიული სტიქიისა, თუ გინდ ისეთის, რომელიც მატულობს, ყოვლად უსაფუძვლოა. იმის კი არ უნდა გვეშინოდეს, რომ წვრილი ბურჟუაზია, ან წვრილი კაპიტალი გაიზრდება. უნდა გვეშინოდეს, რომ ძლიერ გრძელდება მოთხოვნილების (სიმშილობის) ხანა, ნაწარმოებთა სიმცირე, საიდანაც გამომდინარეობს პროლეტარიატის დასუსტება. რომელიც შეუძლებელია წინააღუდგეს წვრილ ბურჟუაზიულ სტიქიას. ნაწარმოების გადიდებისას არავითარი გადიდება წვრილი ბურჟუაზიისა არ იქნება მინუსი და რამდენათაც იგი იძლევა განვითარებას მსხვილი წარმოებისა, ჩვენ უნდა წავაქეზოთ წვრილი სასოფლო მეურნეობა. ყოველივე, რაც კი ჩვენ შეგვიძლია გავაკეთოთ მის წასაქეზებლათ, უნდა მოვიმოქმედოთ. ბეგარა ერთი ასეთი ზომათაგანია ამ მხრივ, მაგრამ ზომა ისეთი, რომელიც ემსახურება ამ წაქეზებას და რომელიც ჩვენ აუცილებლად უნდა მივიღოთ.

საბჭოთა რუსეთში

გრუკავროსტას დეპეშები.

სადღეისო ლოზუნგი.

მოსკოვი. 17 ივნისი. (რადიო). ის კომუნისტი არაა, ვინც ვერ შესძლებს შემოიკრიბოს თავის ირგვლივ რამდენიმე გულწრფელი მუშაკი, დაუახლოვდეს მათ და იქნეს ხშირათ მათთან სახლში, დაეხმაროს ყოველ დღიურ ჭირ ვარამში, მიაწოდოს გაზეთები და წამოაყენოს მათ შორის რამდენიმე მუშაკი პროფესიონალურ კავშირებისათვის და საბჭოთა ორგანოებისათვის.

წითელი არმია და მე-3 ინტერნაციონალი.

მოსკოვი. 18 ივნისი. (რადიო). მოსკოვის გარნიზონი, წითელ მოედანზე, აღლუმით მიესალმა მე-3 ინტერნაციონალს, ყველა გამსჭვალულია რევოლიუციონურ ენტუზიაზმით. ინტერნაციონალის დელეგატები სიხარულით ეგებებოდნენ მათ წინ გამვლელ მოსკოვის შეიარაღებულ მუშათა რაზმებს, მოსკოვის ახალგაზრდა მუშებს, ყოველგვარ იარაღი ყველა წითელ არმიელებს და კურსანტებს, რომლებიც ჰხედავდენ მსოფლიო რევოლიუციის გვარდიას, როგორც პროლეტარიატის და კომუნიზმის გამარჯვების თადეს.

ღირსნი არიან.

მოსკოვი. 18 ივნ (რადიო). ოდესის საქალაქო საბჭოში უპარტიოთა წარმომადგენელი პროფესორი კოჟინი მიესალმა კომუნისტებს, როგორც სახელმწიფო ცხოვრების აღმშენებლობას. მენშევიკების გამოსვლის შემდეგ მიღებულია რეზოლიუცია მათი საბჭოდან გამორიცხვის შესახებ, როგორც საერთაშორისო კონტრ რევოლიუციის აგენტებისა. (კავროსტა).

თეთრ-გვარდიელები ანგრევენ, მუშება კი ასწორებენ.

მოსკოვი. 18 ივნისი. (რადიო). ოდესის ნავთ-სადგურიდან ამოიღეს თეთრგვარდიელების მიერ ჩაძირული ავტომობილები და ნავები. ნავების შეკეთებას უკვე შეუდგნენ და როცა ის დამთავრდება გაიგზავნება ნოვოროსისკში ნავთის წამოსაღებათ.

მუშათა ქოფა-ცხოვრების გაუმჯობესება

პეტერბურგი 16 ივნისი (რადიო) პეტერბურგის მუშებისათვის ფინლიანდიის ავეჯის ფაბრიკანტებისაგან კარგა ბლომა ავეჯს იძენენ.

წითელი პეტერბურგი წინ არის

პეტერბურგი 16 ივნისი (რადიო) ოზოლინგის ქარხანა გადაეცა ცრან. ცენტ. კომის. რათა იქ რკინის გზელებმა მოიწყონ სოფელთან გადასაცვლელ საგნების დამზადება.

ტეიტელოვ ს ქიმიური ქარხანა იწყებს ფართე მოთხოვნილების საგნების წარმოებას.

სესტრორეცკის ქარხანა ძველი თოფის ნაწილებიდან ამზადებს მაქოებს საკერავ მანქანებისათვის.

პიტერს არ სძინავს.

პეტერბურგი. 15 ივნისი. (რადიო). პეტროგრადის მუშებმა შეჰკრეს მეჭდრო საქმიანი კავშირი საგუბერნიო კავშირებთან. ვოლოგდის საგუბერნიო კავშირმა უნდა ჩააბაროს 5 ვაგონი ზეთი, იაროსლავისამ—40 ვაგონი კარტოფილი. 2000 ფუთ. შვრია, 10,000 ფუთი თივა. საქონლის შეძენა ხდება არამც თუ გაცვლით. არამედ ფულითაც. ბელგოროდში პეტროგრადისთვის დაბზადებულია 80,000 ფუთი ფქვილი, რომელიც ღირს დღევანდელ ფულის კურსით 1,250.000.000 მან. პეტროგრადის მუშები კი აგზავნიან 186.000 არშინ მანუფაქტურას, 15 000 არშინ არშიას, 125,000 ნემსს. და მრავალ სხვა და სხვა საქონელს, რომელიც უდრის 800 000,7000 მანეთს, მხოლოდ დანარჩენს აძლევენ ნაღდ ფულად

მარილის მონოპოლია

გამოქვეყნდა სახ. კომ. საბჭოს დებულება მარილზე გამოცხადებულ მონოპოლიის შესახებ. მთელი მარილი შეადგენს რესპუბლიკის მარილის ფონდს, ის გადადის სასურ. სახ. კომისარიატ ს განკარგულებაში. კერძო პირთათვის მარილით ვაჭრობა სისხლის სამართლის პასუხის მგებლობის ქვეშ სასტიკათ აკრძალულია, რომ უფრო გაძლიერდეს მასალის დამუშავება, სახ. კომ. საბჭო იმუშავებს მთელ რიგს სხვა და სხვა ზომებსა. ერთი მათგანი გულისხმობს, სხვათა შორის, მარილით დამუშავებას საჭირო პირობებში, მხოლოთ იმ პირობით, რომ მთელი დამუშავებული მარილი გადაეცეს სახელმწიფოს.

დამოკიდებულება საზღვარგარეთთან.

ოდესა. 18 ივნისი. (რადიო). ოდესის ნავთსადგურში მოვიდა საბჭოთა ძალაუფლების დამყარების შემდეგ პირველათ საოკეანო გემი, რომელმაც მოიტანა ნახევარი მილიონი ფუთი ნახშირი და ბევრი სხვა საქონელი. გემის გადმოტვირთვის გამო ოდესის ნავთსადგური მთელ ღამეს ელექტრონით იყო გაშუქებული. გარდა ამ გემისა მოვ და აგრეთვე იტალიის გემი რომელმაც მგზავრების ჩამოყვანის გარდა ჩამოიტანა დიდძალი ლიმონი და პილპილი.

ადგილობრივი ინიციატივი

მოსკოვი, 19 ივნისი (რადიო) ოდესაში ჩამოვიდა ყირიმის სახ. მეურნეობის საბჭოს რწმუნებული და წინადადება შეიტანა, რომ გადასცვალონ 350 ათასი ფუთი ხე-ტყე 370 მილიონ მანეთზე ფულის ნიშნებით 15 ათას ფუთ ფშვილზე, 34 ათას ფუთ ქერზე და 25 25 ათას არშინ მანუფაქტურაზე. ამ სურსათ-საქონლით დაჯილდოვებულნი იქნებიან ხე-ტყის დამზადებელი მუშები. ოდესას, ხე-ტყის მიღების წყალობით, შეუძლიან აამუშავოს უკრაინაში უდიდესი ფანქრის ქარხანა.

საზღვარგარეთ

გრუკავროსტას დეპეშები.

ინგლისის მაღაროელნი არა ნებდებიან.

ლონდონი. 16 ივნისი. (რადიო). ხმის მიცემის დროს გამოირკვა, რომ მეტი წილი მაღაროელებისა წინააღმდეგია მაღაროს მეპატრონეთა პირობების მიღებისა.

ინგლისელი მოჯამაგირენი გამოსვლას აპირებენ.

ლონდონი. 16 ივნისი. (რადიო). მთავრობა სპობს შრომის ფასის მოსაწესრიგებელ ბიუროებს, რის გამოც ინგლისის სახოფლო-მეურნეობის მუშებს შორის დიდი უკმაყოფილებაა, რადგანაც-ასეთი გადაწყვეტილებით შრომის ფასი ძალზე ეცემა.

ირლანდიის ომი ინგლისთან

მოსკოვი. 19 ივნ. (რადიო). სამხრეთ ირლანდიაში ირლანდიელები ემზადებიან ინგლისელ ჯარების ახალ შეტევის მოსაგერებლად 6 თვის სამხედრო კომპანიის წარმოებისათვის. ჩრდილო ირლანდიაში ყოველ დღე სწარმოებს სინფეინერებისა და მთავრობის ჯარს შორის შეტაკება (კავროსტა).

ინგლისის პოლიტიკა.

მოსკოვი. გაზ. „დეილი ჰერალდ“ ინეა ლიტუნგი“ სწერს: ინგლისმა საფრანგეთის დახმარებით გერმანია ეკონომიურათ დაასუსტა. ახლა კი პირიქით, იგი სცდილობს საფრანგეთი დაასუსტოს გერმანიის შემწეობით. როცა ლოიდ ჯორჯი ატარებს პოლონეთის პოლიტიკას, მას აშკარათ სურს მოამზადოს ნიადაგი ინგლის-გერმანია-რუსეთის დასაკავშირებლად. ეს გეგმა კი ეწინააღმდეგება საფრანგეთის გეგმას, რომელიც გულისხმობენ რუსეთის მოსაზღვრე სახელმწიფოების გაერთიანებას საფრანგეთის პროტექტორატის ქვეშ.

კვლავ იარაღდებიან.

მოსკოვი. 19 ივნისი (რადიო). საფრანგეთის პარლამენტმა მიუხედავათ ოპოზიციის გამოლაშქრებისა ახალ გემთა ასაგებათ გადასცა 1,45 მილიარდი.

კომინტერნის ახალი გამარჯვება.

ბერლინი. 17 ივნისი. (რადიო). საფრანგეთის ფოსტა-ტელეგრაფის მოსამსახურეებმა მსგავსათ რკ. გზელების მიიღეს რეზოლიუცია, რომლითაც მოითხოვენ შრომის საერთო კონფერენციის მესამე კომინტერნთან შეერთებას.

ერთიანი პროლეტარული ფრონტი

მოსკოვი 18 ივნისი (რადიო) იდეია პროლეტარულ გაერთიანებულ ფრონტის შექმნისა, რომელიც გადისროლა შვეიცარიის კომუნისტურმა პარტიამ, პოულობს დიდ თანაგრძნობას და პოპულარობას შვეიცარიის პროლეტარიატში მუხედავათ დიდი წინააღმდეგობისა სოციალგამყოფელთა მხრივ.

საქართვ. წარმ. პროფკავშირების კონფერენცია.

ამხ. კირანტის მოხსენება წარმოებაში პროფკავშირების როლის შესახებ

ამხანაგებო, ჩვენ დღეს ვიხილავდით ს. მ. უ. ს. თავმჯდომარის მოხსენებას. მოხსენებიდან სჩანს, რომ სახალხო მეურნეობა განიცდის დიდ კრიზისს. არსებულ დროში ეს მოვლენა საერთოა, როგორც საბჭოთა, აგრეთვე კაპიტალისტურ ქვეყნებისთვის. ეს სჩანს ბრიტანეთის სტატისტიკურ ბიუროს შემდეგ ცნობებიდან. ნახშირის მრეწველობა ყოველ-კვირა ეცემა 30 მილიონ ფუთით და თუ ამას მიუმატებთ მიმდინარე გაფიცვას, მაშინ მივიღებთ უფრო საშინელ მდგომარეობას. საფეიქრო მრეწველობაში, შედარებით 1914 წელთან, დამუშავება და აგრეთვე საფეიქრო მანქანების წარმოება შემცირდა 60 პროც. და მანქანების გაზიდვა კი გაიზარდა 180 პროცენტით. რას ნიშნავს ეს, ვის ანგარიშზე გაქვთ ეს მანქანები. რასაკვირველია ძირითად ორგანიზაციის ანგარიშზე. ინგლისის სოფლებები ჰყიდიან თავის საფეიქრო მანქანებს გასატანად. კაპიტალისტური ქვეყნების წარმოებითი კრიზისი ს შინელია, წარმოების მრუდე ხაზი ეცემა იმ დროს, როდესაც საბჭოთა რუსეთში ეს ხაზი თანდათან მატულობს. ბრესტ-ლიტოვსკის ხელშეკრულების და არსებულ დროის ეკონომიურ პოლიტიკის შორის არის, განსხვავება. ამბობენ, რომ ეს საბჭოთა ხელისუფლების დათმობაო, ეს ასე არაა. გათავდა ომი და ცხადია, რომ შეუძლებელია ერთი და იგივე პოლიტიკის გატარება, როგორც ომის, აგრეთვე მშვიდობიან აღმშენებლობის პერიოდში. ამიტომ შემდეგშიაც ევროპის კაპიტალი პოულობს ჩვენში შეფარდებას კონცესიების სახით, და აი ეხლა საჭიროა ჩვენი მრეწველობისათვის მტკიცე საფუძველის ჩაყრა. ამისათვის საჭიროა, რომ როგორც ს. მ. უ. ს. და აგრეთვე ყველა ეკონომიურ კომისარიატებში პროფკავშირებმაც მიიღონ მონაწილეობა; რასაკვირველია, ძირიან ფესვიანად უნდა შეიცვალოს არსებული სისტემა: ყველა სამეურნეო ორგანოებში უნდა შევიყენენ კავშირების წარმომადგენელები. დაწყებული ს. მ. უ. ს. დან და გათავებულ წარმოებათ და სხვათა შორის ეს წარმომადგენელები იგზავნებიან კავშირთა ნებით და თუ სამეურნეო ორგანიზაციები მოისურსურვებენ დაინახონ ამ ადგილზე გარკვეული პიროვნება, მაშინ მათ უნდა ჰქონდეთ რეკომენდაციის უფლება და სხვა არაფერი. მაგრამ როდესაც კავშირის წარმომადგენლები შევლენ სამეურნეო ორგანოებში, საჭიროა, რომ მათ არ დაჰკარგონ კავშირი კავშირებთან და დარჩნენ მათ კანტროლის ქვეშ და მათ წინაშე ანგარიშის მიმცემნი, კავშირებს კი უნდა შერჩეს გაწვევის უფლება ამა თუ იმ წარმომადგენელისა. გადავდივარ რა შემდეგ გაერთიანებულ სამეურნეო გეგმაზე, მე ვიტყვი, რომ მისი განხორციელება შესაძლებელია მხოლოდ იმ განოს არსებობის დროს, რომელზედაც ჩვენ დიდი ხანია რაც ვლაპარაკობდით. მაგრამ მისი განხორციელების საქმე ადგილიდან არ დაძრულა-უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოსი, ორგანოსი, რომელმაც უნდა გააერთიანოს ყველა ეკონომიური სახალხო კომისარიატი. მხოლოდ ამის მგზავს გამაერთიანებელ ორგანოს არსებობის დროს საესებით შესაძლებელია სიჩქარით გავითვალისწინოთ ყველა საშუალებანი, წარმოების მოთხოვნილებანი და გაბეგვრის ცხოვრებაში გატარება. კავშირებმა უნდა მიიღონ ხელმძღვანელი მონაწილეობა; მათ უნდა შეიგნონ წარმოების შინაარსი, მისი საშუალებების გამორკვევა და ეს უნდა შეასრულონ სამეურნეო ორგანოებთან ერთად. მხოლოდ წარმოების დეტალურ შესწავლის დროს, შესაძლებელი იქნება სწორი გაბეგვრის გატარება, რომელიც არ გადაუხვევს შესრულების არც ერთსა და არც მეორე მხარეს. არც პლიუსის და არც მინუსის. ხანგრძლივ როდესაც კავშირები დაწვრილებით შეისწავლიან საქმეს და გამოსთქვამენ თავის დასკვნას გაბეგვრის შესახებ, მხოლოდ მაშინ გაბეგვრა სწორედ გატარდება ცხოვრებაში. რომ ჩვენი სატარიფო ქსელი არ დარჩეს მხოლოდ ქალაქზე, რომ ნამდვილი იყოს მიზანი შეფარდებული, საჭიროა, რომ კავშირებმა ქრონომეტრით ხელში შეისწავლონ საქმე და სთქვან, რომ ეი ამ წარმოებას უნდა ამდენი დრო და მეორე წარმოებას კი ამდენი. შეგნებულ მუშების ახალ კადრების შესაქმნელად თქვენ უნდა მიაქციოთ ყურადღება ახალგაზრდობას. მსხვილ წარმოებლებთან უნდა შეიქმნეს სანმუშო ცეხები, სადაც ახალგაზრდობა შეძენს ცოდნას, რომ შემდეგში შეუდგეს დამოუკიდებელ მუშაობას. წინადადებას იძლევა მიღებულ იქნას ამ საკითხ ს გამო მე-4 ყრილობის მიერ მიღებული რეზოლიუცია, ვინაიდან იგი მას საესებით ამოსწურავს.

მთავრობის მოკმედებანი და განკარგულებანი

დადგენილება № 33.

საქართველოს რევოლიუციონური კომიტეტის ქალ. თფილისისა და მისი გუბერნიის ხოლერისაგან საშიშ მდგომარეობაში ადგილებად გამოცხადების შესახებ.

რადგან ქალაქ თფილისსა და თფილისის გუბერნიაში აღმოჩენილია შემთხვევები ხოლერით ავათ გახდომისა, საქართველოს ს. ს. რ. რევოლიუციონური კომიტეტი ადგენს:

ქ. თფილისი და თფილისის გუბერნია გამოცხადებულ იქნეს ხოლერისაგან საშიშ მდგომარეობაში მყოფ ადგილებად.

საქართველოს ს. ს. რ. რევოლიუციონური კომიტეტის თავმჯდომარე

ფ. მახარაძე

რევკომის მდივანი **შ. გაბრიჩიძე.**

1921 წ. ივნისის 24.

თფილისი—სასახლე.

დადგენილება № 34.

საქართველოს ს. ს. რ. რევოლიუციონური კომიტეტისა ხოლერისა და სხვა ეპიდემიურ სენის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ.

ვინაიდან ქ. თფილისში შემთხვევები იყო აზიური ხოლერისაგან ავად გახდომისა და ეპიდემია შესაძლებელია, მომავალი დიდი სიცხეების გამო, შეიძლება სწრაფად გავრცელდეს ქალაქისა და სოფლის მშრომელ და ღარიბ მცხოვრებთა შორის, რომელნიც მეტად ცუდ ჰიგიენურ და სანიტარულ პირობებში იმყოფებიან, საქართველოს რევოლიუციონურ კომიტეტს საჭიროდ მიაჩნია მიღებულ იქნეს სასტიკი ზომები ყოველგვარი გადამდებ სენისა და, კერძოთ კი, ხოლერის, გავრცელების წინააღმდეგ და ამიტომ ადგენს:

1) დაევალოს ჯანმრთელობის სახალხო კომისარს შეეთანხმოს რკინის გზის სამმართველოსა და სამხედრო უწყებას შემდეგ ღონისძიებათა განსახორციელებლად:

ა. განთავისუფლებულ იქნეს ყველა ვაგონები შიგ საცხოვრებლად დასმულნი-გან.

ბ. აღიკვეთოს ყველა ეპიდემიური ავადმყოფობა ტერიტორიაზე მგზავრებისა და წითელ არმიელთა თავმოყრა.

გ. რკინის გზის საბილეთო კასები გამოტანილ იქნეს სადგურის შენობებიდან ქალაქად.

დ. იმ სადგურებზე, სადაც რკინის-გზის სხვა და სხვა ხაზებია გადაკვეთილი, ვოკზლები გაიღოს ერთი საათის წინ მატარებლის წასვლამდე.

ე. პრინციპიალურად სასურველად იქნეს ცნობილი ღამის მატარებლების გაუქმება, რათა თავიდან აცილებული იქნეს ვოკზლებზე მგზავრების თავმოყრა და ღამის გატარება. ამ საკითხის გადაწყვეტა მიენდოს ჯანმრთელობის სახალხო კომისარს რკინის გზის სამმართველოსთან ერთად.

2. მიენდოს ჯანმრთელობის სახალხო კომისარს შეეთანხმოს არმიების პოლიტიკურ განყოფილებათ საგიტაციო პუნქტების მოქმედების შეჩერების შესახებ, რადგანაც ამისთანა ადგილებში ხალხი ბლომად იკრიბება, რაც ხელს შეუწყობს ანტისანიტარულ პირობების შექმნას.

3. გაეხსნას ჯანმრთელობის სახალხო კომისარს ეპიდემიასთან საბრძოლველად—ერთი მილიარდი მან. კრედიტი.

4. დაევალოს ჯანმრთელობის სახალხო კომისარს—შეიმუშაოს ინსტრუქცია ეპიდემიასთან საბრძოლველად საჭირო პერსონალის რიცხვის და მათთვის სურსათ საქონლის მიწოდების საშუალებათა განსაზღვრა დაევალოს ჯანმრთელობის კომისარს მომარაგების სახ. კომისართან ერთად.

საქართველოს ს. ს. რ. რევოლიუციონური კომიტეტის თავმჯდომარე

ფ. მახარაძე.

შრომის სახ. კომის. ლ. დუმბაძე.

რევოლიუციონური კომიტეტის მდივანი შ. გაბრიჩიძე.

1921 წ. ივნისის 24.

თბილისი სასახლე.

დადგენილება № 35.

საქართველოს რევოლიუციონურ კომიტეტისა.

ვინაიდან ქალ. ტფილისი და ტფილისის გუბერნია გამოცხადებულია ხოლერისაგან საშიშ მდგომარეობაში მყოფ ადგილებად, ყველა დადგენილებანი საქართველოს ს. ს. რ. ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატისა ან მისი ხელქვეით ორგანოებისა, რომელთაც დავალებული აქვთ ეპიდემიური სენისა და, კერძოთ კი, ხოლერის, წინააღმდეგ ბრძოლა, უნდა დაუყოვნებლივ შესრულებულ იქნეს ყველა, როგორც სამხედრო, ისე სამოქალაქო დაწესებულებათა და მცხოვრებლების მიერ.

ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატის ბრძანებებისა და განკარგულებათა, მათ გამოქვეყნების შემდეგ, შესრულებლობისა და დარღვევისათვის როგორც დაწესებულებანი, ისე მცხოვრებნი მიეცემიან სასტიკ პასუხისგებაში

საქართ. ს. ს. რ. რევოლიუციონური კომ. თავმჯდომარე **ფ. მახარაძე.**

რევკომის მდივანი **ბ. გაბრიჩიძე.**

1921 წ. ივნისის 18.

ტფილისი სასახლე.

ბრძანება № 69.

საქართველოს რევოლიუციონური კომიტეტისა.

საქართველოს ს. ს. რ. რევოლიუციონური კომიტეტის 1921 წ. ივნისის 23-ის დადგენილებით, ამხ. მ ხეილ ჩოდრიშვილი განთავისუფლებულია იუსტიციის სახალხო კომისარიატის კოლეგიის წევრის თანამდებობიდან და დანიშნულია უმაღლესი რევოლიუციონური ტრიბუნალის კოლეგიის წევრად.

საქართველოს ს. ს. რ. რევოლიუციონური კომიტეტის თავმჯდომარე

ფ. მახარაძე

რევკომის მდივანი **შ. გაბრიჩიძე**

1921 წ. ივნისის 24

ტფილისი-სასახლე

ცირკულიარულად.

სოციალურ უზრუნველყოფის სამაზრო განყოფილებებს.

გადმოხიზნულ ლტოლვილთა და ტყვეთა ევაკუაციისათვის საქართველოს ცენტრალურ საევაკუაციო კომისიის მიერ სხვა და სხვა კუთხეებში იხსნება რაიონული პუნქტები, რომლის მიზანს შეადგენს საქართველოს ქალაქებიდან და მაზრებიდან ლტოლვილთა უკან დასაბრუნებლად ხელის შეწყობა, წინადადება გეძლევათ ყოველმხრივი დახმარება აღმოუჩინოთ მუშაობაში ხსენებულ პუნქტებს.

საქმეთა მმართველი **ი. ანდაძე.**

საქმის მწარმოებელი **გ. გორდაძე.**

ქრონიკა

აფეთქება საარტელერიო ყუმბარებით დატვირთულ ვაგონებისა. ივნისის 17 ს დღის 2 ნახ. ს. თფილისის მოსახლეობა შეაშფოთა საკმაო მძლავრმა საარტილერიო ყუმბარების აფეთქებამ, რომელიც მოხდა რკინის გზის ლიანდ გზე არსენლის წინ. როგორც გამოირკვა ცეცხლი შემთხვევით გაჩნდა ორ ვაგონში, რომელშიაც ეწყო საარტელერიო და ჰაეროპლანიდან სასროლი ცეცხლის გამჩენი ყუმბარები. ეს ორი ვაგონი შედიოდა სხვა სამხედრო მასალიან ექვს ვაგონის შემადგენლობაში, რომელიც იდგა რკინის გზის ჩიხში

ეროვნული ბიბლიოთეკა

არსენალის წინ. ცეცხლი გაჩნდა ორ უკანასკნელ ვაგონში, რომელშიაც იყო რამოდენიმე პიროქსილინი და იმის წყალობით, რომ პიროქსილინი იყო სველი იგი დაიწვა და ერთბაშად ვერ აფეთქდა. იქ მოსულმა ხელის უფლებამ გამოარკვიეს, რომ დაუწვავი სამი ვაგონი დატვირთული იყო სასანგრე იარაღებით და ამიტომ ქალაქის ცეცხლის მქრობელ რაზმის დახმარებით ცეცხლი ჩააქრეს. სულ მოხდა 70-მდე აფეთქება, ამასთანავე ამ აფეთქების დროს მოკვდა დარაჯი საქართვ. წითელ ლაშქრ. № რაზმის ჯარის კაცი ალბ. ვასილ ნოზაძე და გიორგი დონხაძე, რომელთაც არ დასტოვეს თავიანთი სადარაჯო და დაილუპნენ გმირული სიკვდილით, აგრეთვე დაიჭრა ფეხში ამავე რაზმის ჯარის კაცი საბაშვილი და დაიწვა დარაჯი გამჯიაშვილი.

ყუმბარების ნატეხები აფეთქების დროს იფანტებოდა ცეცხლის გარშემო, მაგრამ უბედურება არავისთვის მიუყენებია, აღნიშნულ დარაჯთა გარდა, ცეცხლის ჩაქრობაში ცეცხლის მქრობელმა რაზმმა გამოჩინა განსაკუთრებითი თავგანწირულება. რაზმის უფროსი ბერიძე მსუბუქათ დაიჭრა ცხვირში.

ამანათების გადაგზავნა. ფოსტა-ტელეგრაფის სახალხო კომისრის მიერ, მებადართულია ს. ს. ს. რესპუბლიკის ტერიტორიაზე ამანათების გაგზავნა, წონით 3 ფუთამდე. ნებადართულია აგრეთვე სურსათ სანოვაგის გადაგზავნა.

სატელეგრაფო დამოკიდებულება ჩრდილოეთ-კავკასიასთან. სატელეგრაფო დამოკიდებულება არსდება ჩრდილოეთ კავკასიასთან მამინონის ჯელეტეხილით, სამხედრო ოსეთის გზაზე.

თბილისის მაზრის რევკომში. თბილისის მაზრის რევკომის დადგენილებით ამორჩეულმა სპეციალურმა კომისიამ, რევკომის თავმჯდომარის ი. მგელაძის ხელმძღვანელობით, მოახდინა მანგლისის რევკომის მოღვაწეობის სრული რევიზია. კომისია უკვე დაბრუნდა თბილისს და თან დიდი მასალა ჩამოიტანა, რომელსაც მაზრის რევკომი ამ დღეებში განიხილავს.

ქართული ორამა. დღეს, 26 ივნისს სახელმწიფო დრამის თეატრში ქართველ მსახიობთა მიერ წარმოდგენილ იქმნება ვალ. გუნიას მხიარული კომედია 4 მოქმედებათ „ალლუმი". ბილეთები იყიდება კასაში. დასაწყისი სრულ 8 საათზე. სამშაბათს, 28 ივნისს „ირინეს ბედნიერება" დ. კლდიაშვილისა და „როს ნადიმობდენ".

დამატებითი მატარებელი ბათომისადმი. მიღებულ ცნობები გამორკვეულია რომ მე-3 და 4 მატარებლები, რომლებიც თბილისისა და ბათომს შორის დანიშნულია, ხალხით სავსეა, უმთავრესად მთავარ სადგურებს შორის. რომ გაადვილებულ იქნას მიმავალ მგზავრთა მსვლელობა ივნისის 17 დან ყოველდღიურ მიმომსვლელობისათვის დანიშნულია ორი საბარგო სამოგზავრო მატარებელი, რომელიც თბილისიდან გავა ადგილობრივ დროს მიხედვით საღამოს 10 საათზე და 15 წ., მცხეთიდან ღამის 11. ს. და 24 წ, გორიდან ღამის 2 ს. და 46 წ., ხაშურიდან 6 ს. და 30 წ. შორაპნიდან დილის 10 ს. და 40 წ., რიონიდან დილის 1 ს. და 26 წ. სამტრედიიდან დღის 4 საათ., ქობულეთიდან საღამოს 8 საათ. და 9 წ. და ბათომში მივა საღამოს 9 ს. და 16 წ. ბათომიდან თბილისში მატარებელი № 22 გამოვა ღამის 1 ს. 54 წ. სამტრედიიდან ღამის 3 ს. და 6 წ. შორაპნიდან დილის 1.—50 წ. ხაშურიდან საღ. 7 ს. გორიდან 9 ს. 42 წ. და თბილისში ჩამოვა ღამის 1 ს. და 35 წ.

ეჟენ პოტიედან*)

დღეს ვერ გვაშინებს ჩვენ ციხე,
იქაც გვფენს შუქსა მთოვარე,
დღეს გულს ვერ გვიტეხს მტრის
რისხვა
ვყვირით: Vive la Komune!**)

—

თუ ბედი სიკვდილს გვიმზადებს,
ჩვენ მასაც არ უშინდებით.
დავწყევლით ტანჯვის სამყაროს
და სიკვდილს შევეგებებით.

—

დაე, გააქროს ძმობის მზემ
წყვდიადი ბნელი ღამისა,
დამყარდეს ქვეყნად კომუნა
ხორცმსხმელი მშრომელთ ნატვრისა.

—

ტანჯვას ეთხრება სამარე,
არ გვაკლებს მხე თავს სხივებსა.
ხელთ ვიღებთ მტერთან ნაცად ხმალს
და დროშას წითლად ნაღებსა.

სანდრო ეული.

*) ეჟენ პოტიე პარიზის კომუნის დროინდელი პოეტია. მიმართულებით ინტერნაციონალისტი, ერთი თავდადებული კომუნართაგანი იყო. 1871 წელს, როცა ვერსალელ ჯალათებისაგან პარიზის ქუჩები კომუნარების სისხლით ირწყოდა, პარიზის პოეტი პოტიე თხზავდა ბრძოლის სიმღერას—**„ინტერნაციონალს"**, რომელიც დღეს მუშათა კლასის საერთაშორისო ჰიმნათ არის ცნობილი.

**) გაუმარჯოს კომუნას!

ს. ე—ლი.

ვინ მეწევა?!.

ვინ მეწევა, მეჭახის შეუერთდე მთების ჩრდილს,
შევსრიალდე ღრუბლებში—თან დავშორდე მზის სიცილს;
ვის უნდა მომაშოროს დედამიწას, სამყაროს,—
ნაცვლად აღმაფრენისა ნ ღველ-სევდა შემყაროს!..
სად მცალია მითხარი, გართული ვარ ბრძოლაში,
ბრძოლის დროშა წინ მიმაქვს თოფ ზარბაზნის სროლაში...
მოღლილობა მე არ მწამს, დასვენება როდი ღირს,
როცა ტახტი იმტვრევა, ცვივა ოქროს კერპი ძირს!..
ამ დროს არა მცალია, გართული ვარ ბრძოლაში.
მოღლილობას ვერა ვგრძნობ თოფ ზარბაზნის სროლაში...
და იქ ვინღა მეძახის შეუერთდე მთების ჩრდილს,
შევსრიალდე ღრუბლებში, თან დავშორდე მზის სიცილს?!.

— —

ქუჩაში ვარ აღზრდილი—ცაში ვინ მომცა ბინა,
გული მტკიცე მაქვს ისე ვით ფოლადი და რკინა;
ჭირში, ლხინში ერთი ვარ—გულქვა თან პირმცინარე,
მეჯავრება ვინც არის უქმი, მარად ძმანარე...
ალერსი არ მსმენია, ალერსი მომბლიური,
გულს სხივი არ მფენია—ცხოველმყოფელ ციური;
დედინაცვლის შხაპის ხმით სატანა მიმღეროდა;
მაგრამ მაინც ეს გული სიმართლესთვის მიძგერდა,
და როცა ეს სიმართლე დღეს ჩვენშიაც იმარჯვებს
სინათლეს ჰფენს მინდორ-ველს—მძიმე წყლულს ჰბანს ტანჯულ ძმებს
წამსვე ჰკრება ტკივილი—სულს აღარ სწვავს გენია,
და მეც ასე ვიმღერი: „მომავალი ჩვენია„!..
ამ დროს იქ ვინ მეძახის შეუერთდე მთების ჩრდილს
შევსრიალდე ღრუბლებშუა და დავშორდე მზის სიცილს!..

ჰა, ზეიმობს ბუნება, ღიმი მოსდის ნაკადულს,
წითელ დროშას ამაყად ვხედავ ზევით აღმართულ;
სისხლი მაშვრალთ მკვლავში სჩქეფს, შრომის ოფლიც წკრიალებს;
უკულმა ჩვენს ბედის ჩარხს ვერვინ დაატრიალებს!..
ჩაგვრა ვერ განახლდება, ვერც წამება და გლოვა,
მტრებს გაუმასპინძლდებით რა მხრიდანაც შემოვა...
ჯალათები დამარცხდა, ხალხს დღეს ვღარ ეღეტს და ხოცს,
ვერ სთელავს და ვერ სწიწკნის ჩვენ სინდისს და ჩვენ სისხლ ხორცს!
თავისუფლება სხივს გვიკენს, მტარვალთ ხროვა მკვდარია!
არე მარეს აკორდებს მოსალხენი არია!..
და ამ დროს ვინ ეწევა შეუერთდე მთების ჩრდილს,
შევსრიალდე ღრუბლებში თან დავშორდე მზის სიცილს?!.
არა, მე იქ არ მინდა, იქ ვერ ეპოვებ სიხარულს,
ობოლ გულში ჩამიკლავს სიცოცხლეს და სიყვარულს!..

იონა ვაკელი.

ქ. ტფილისი, 20 მაისი.

ინტერნაციონალური სალამო

პარასკევს 17 ივნისს, საოპერო თეატრის დარბაზში, განათლების სახალხო კომისარიატთან არსებულ პოლიტიკურ განათლების მთავარ მმართველობის თაოსნობით გაიმართა პროლეტარულ—ინტერნაციონალური სალამო, მუშათა კლასის წიაღიდან გამოსულ ბრძოლის მომღერალ ქართველ, რუსს და სომეხ მგოსნების მონაწილეობით. მოსკოვში მოწვეულ კომუნისტური ინტერნაციონალის მესამე კონგრესის ამ დღეს გახსნის აღსანიშნავად.

სალამო გახსნა ჩვენმა მგოსანმა ამხ. სანდრო ეულმა (ქურაძემ).

სცენაზე მოსჩანდენ მაგიდასთან შემომჯდარი ს. კ. პ. ც. კ. მდივანი, და საქართ. რევკომის წევრი ამხ. მამია ორახელაშვილი, იუსტიციის კომისარი ამხ. ს. ქავთარაძე, ჭალარა კომუნისტი ჟურნალისტი ალბ. რაჟდენ კალაძე, მენშევიკებისგან ჩვენს ბანაკში გადმოსული ძველი, მშრომელი ხალხის მგოსანი, მისი მესაიდუმლე ამხ. ნოე ზომლეთელი და სხვა.

პირველად სიტყვა წარმოთქვა ამხ. მამია ორახელაშვილმა, რომელმაც განმარტა და დაანახვა მრავალრიცხოვან ხალხს, თუ რა დიდი, კოლოსალური მნიშვნელობა აქვს ამ კონგრესს ბრძოლის რიგში ჩამწკრივებულ, კაპიტალიზმის წინააღმდეგ ამხედრებულ მსოფლიო პროლეტარიატისთვის.

შემდეგ ილაპარაკა ამხ. ქავთარაძემ ამავე თემაზე, მოხდენილი, ლამაზი, მჭევრმეტყველური ენით.

სიტყვების დასასრულ გამოვიდენ მგოსნები: ნოე ზომლეთელი, სანდრო ეული, რიურიკ ივნიევი, აკოფოვი და მრავალი სხვები, რომლებმაც მოხდენილად წაიკითხეს თავიანთი ლამაზათ დაწერილი კუპლეტ-ლექსები.

იყო აგრეთვე დეკლარაციები კარგი შთაბეჭდილება მოახდინა ამხ. საყვარელიძის დეკლამაციამ.

ლიტერატურულ განყოფილების დასასრული დაედგა „დემონიდან" ერთი ადგილი.

საერთოდ სალამო კარგად ჩატარდა.

ეს პროლეტარული სალამო პირველი ცდა იყო პოლიტიკურ განათლების მთავარ მმართველთაგან, რომლებიც შემდეგსთვის კიდევ უფრო დიდ იმედებს გვაძლევენ.

უნდა აღვნიშნოთ, თუ რა აძლევდა სიმკრთალეს ამ პირველი პროლეტარული სალამოს, ეს ის, რომ სალამოს მონაწილეთა შემადგენლობაში შედიოდენ ისეთი ელემენტები, რომლებსაც პროლეტარიატთან ძლიან ცოტა აქვთ საერთო, მაგალითად, არავითარი საჭიროება არ მოითხოვდა აქ გამოსულიყო რიურიკ ივნიევი—ეს არა პროლეტარული კოლლექტივისტ პოეტების წარმომადგენელი, ბაკენისტი, სასოწარკვეთილ მომაკვდ ვ რუსეთის ბურჟუაზიის წიაღიდან შობილი, როგორც ეს ერთ ერთ ლიტერატურულ სალამოზე მოსკოვში პროლეტარულმა პოეტმა—**გერასიმოვმა** უთხრა მას. არ მოითხოვდა საჭიროება არც ჭიაურელის გამოსვლას. ამათგან „სალამოთი" მოზიდული მშრომელი ხალხი ვერაფერს ვერ მიიღებს.

ხევასტი.

წერილი რედ. მიმართ.

I

ჩვენ, საქართველოს რკ. გზის ტიპოლიტოგრაფიის მუშები, საყოველთაოთ ვაცხადებთ, რომ ყოფილი მენშევიკური მთავრობის გამცემლობამ გვაიძულა შევსულიყავით არა წითელ რაზმში, არამედ შავ გვარდიაში.

სანამ ამ რეაქციონურ გვარდიაში შევიდოდით, ჩვენ გვქონდა რამოდენიმე წარმოდგენა სოციალიზმზე და სოციალისტურ სწავლაზე. შევიდით რა გვარდიაში ჩვენ შევიქენით იმდენათ მოტყუებული მენშევიკებისაგან—ამ მუშათა კლასის გამცემლებისაგან, რომ გვაიძულებდენ გაგვეძარცვა, მოგვეკლა და გაგვენადგურებია ის პირნი, რომელნიც, (როგორც დღეს შევიგნეთ) ცდილობდენ და სდგამდენ ნაბიჯს მუშათა კლასის უღარიბეს გლეხთა განთავისუფლებისათვის. მას შემდეგ, როცა ჩვენ შევეჯახეთ წითელ არმიას და გვქონდა ლაპარაკი ზოგიერთ წითელ არმიელებთან, ჩვენ აგვეხილა თვ ლები და გავიგეთ, რომ ყველა ლანძღვა და ცილის წამება ძლევა-მოსილ მუშურ გლეხურ წითელ არმიისადმი გამცემელ მენშევიკებისა იყო მტკნარი სიცრუე და პროვოკაცია.

ჩვენ წინათ ნიკოლოზ მე 2 ს რეჟიმის დროს გვიმსახურია რუსეთის ამხანაგებთან ერთად და ვიცოდით, რომ 99 პროცენტი მათში იყვენ სრულიათ გაუნათლებელნი და ჩვენ არ გვეგონა თუ ეს ძველი რუსეთი გადასგამდა ისტორიაში არა ნახულ ასეთს ბუნბერაზულ ნაბიჯს, დღეს, როცა წითელ არმიაში 99 პროც. წერა კითხვის მცოდნე და კარგად შეგნებულია, ეს გვიმტკიცებს მას, რომ ერთად-ერთი საბჭოთა ძალა-უფლება, უფლება მუშათა და გლეხთა, რომელმაც ასე მოკლე ხანში სოციალურ რევოლიუციისა შესძლო მიეცა განათლება მრავალ მილიონ რუსეთის მცხოვრებთათვის, არის დამცველი ჩვენი ინტერესებისა. ეხლა ჩვენ შევიგნეთ, რომ ვიყავით მოტყუებულნი და მი'თვისაც ვღვიერებთ, რომ უარვყოფთ ძველს მეხშეოვნებას და გთხოვთ მიგვიღოთ, ჩვენ, კომუნისტთა რიგში, ვინაიდან ჩვენ არ შეგვიძლია არ მივიღოთ მონაწილეობა სოციალურ რევოლიუციაში და მუშათა და გლეხთა ძალა უფლების აღდგენაში.

გაუმარჯოს საბჭოთა ძალა-უფლებას, რომელიც ანთავისუფლებს პროლეტარიატს და უღარიბეს გლეხ-კაცობას.

გაუმარჯოს მე-3 ინტერნაციონალს.

გაუმარჯოს მსოფლიო პროლეტარიატის ბელადს ამხ. ლენინს.

გაუმარჯოს კომ. პარტიას (ბოლშევიკებისას) ყოფილი გვარდიელები: **გამყრელიძე ივანე, დიმმოვსკი ნიკოლოზ** და **გვრიტიშვილი პეტრე.**

III.

გთხოვთ მოათავსოთ პატივცემულ გაზეთში, რომ შევიგნე თუ არა სიმართლე კომუნისტურ პარტიისა, მას შემდეგ რაც საქართველოში დამყარდა საბჭოთა ძალა-უფლება დღეიდან ვხედავ, რომ ეს პარტიას ერთად ერთი ნამდვილი სოციალისტური პარტიაა და ავანგარდი მსოფლიო პროლეტარიატისა. დავრწმუნდი აგრეთვე, რომ მენშევიკური პარტია არის პარტია ბურჟუაზიულ ფარეშებისა; და მე როგორც მუშა გამოვდივარ მენშევიკების პარტიიდან და შევდივარ კომუნისტურ პარტიაში.

გაუმარჯოს მე III კომუნისტურ ინტერნაციონალს. გაუმარჯოს მსოფლიო რევოლიუციის ბელადს ამხ. ლენინს.

გაუმარჯოს კომუნისტურ პარტიას ბოლშევიკებისას.

ა. **კოლცოვი** (ყოფილი წევრი მენშევიკურ პარტიისა).

ფოსტა

იონა ვაკელს. გთხოვთ შემოიაროთ „კომუნისტის" ან „წეთელი მხედრის" რედაქციაში.

[illegible] ველის პრ., № 22.

— ბაკ. [illegible] — [illegible] 22 [illegible] 5—74.

— 1-ლ რაიონის [illegible] ლის ქ. 136, [illegible] ტელ. 1—33

— მე-2-ე რაიონის [illegible] ლის ქ. № 87. ტელ. 3—69.

— მე-3-ე რაიონის [illegible] ბარი, კაბეთის მოედანი. 5—53

— მე-4-ე რაიონის [illegible] ქ. 29 „მუშაობა ყველაფრის" [illegible] — [illegible] ქუჩა.

— ბაკ. [illegible] — [illegible] 32

სარედაქციო კოლეგია.

განცხადებანი

პარტიული

— თბილისის მაზრის კომიტეტი კომპარტიისა გადავიდა რუსთაველის პრ., № 14, მე 2 სართულში. სადაც მიმართეთ ახალ ბინაზე.

თ. ს. კ. მდივანი კ. **სტურუა.**

თ. ს. კ. საქ. მმართველი ი. **ჯანელიძე,**

მეოთხე რაიკომისაგან.

1.

მე 4 რაიკომი აცხადებს. რომ დღეს 26 ივნის, დილის 10 საათზე შესდგება თათბირი, მე 4 რაიონის იაჩეიკების ყველა პასუხისმგებელ ხელმძღვანელებისა, იაჩეიკებში მუშაობას და მეთოდის გამოსამუშავებლად.

2.

პრეზიდიუმი მე 4 რაიკომის ამით აცხადებს ყველა ამხანაგ წევრთა და კანდიდატთა საყურადღებოთ, რომ მიღებულია კრებისა და თათბირისათვის შემდეგი მუდმივი წესრიგი:

1. მორიგი კრება რაიკომის პრეზიდიუმისა დანიშნულია ორშაბათობით და ოთხშაბათობით საღამოს 5 საათზე, შაბათობით დილის 8 საათზე.

2. ორშაბათი 1) ერთიანი პარტიული დღეა ყველა მე 4 რაიკომის კომ იაჩეიკების სხდომებისათვის. 2) [illegible] 7 საათზე რაიკომის სხდომ[illegible]

3. სამშაბათს—თათბირი მე-4 [illegible] ნის კომ იაჩეიკების [illegible].

4. ოთხშაბ თს—საერთო კრება რაიონის ყველა წევრებისა და კანდიდატებისა.

5. ხუთშაბათს—საერთო სწავლა საღამოს 5 საათიდან 8 ნახ. საათზე.

6. პ რასკევს—მიტინგ-კონცერტი.

7. შაბათს—შაბათობა.

ყველა ამხანაგები-წევრები და კანდიდატები მე-4 კომპარტიის რაიონისა ვალდებულია დაიწრონ ზემო აღნიშნულ კრებებს პარტიულ დისციპლინის წესრიგის მიხედვით.

—

ორშაბათს, 27 ივნისს, ნაშუადღევის 4 საათზე, დანიშნულია კომფრაქციის მბრძოლველთა მორიგი სხდომა. მნიშვნელოვან კითხვებისა გამო დასწრება ყველა წევრთათვის სავალდებულოა.

—

პრეზიდიუმი 4 რაიკომისა აუწყებს ყველა ორგანიზატორებს შაბათობისას, რომ ხუთშაბათს, 30 ივნისს საღამოს, 6 საათზე რაიკომის ბინაზე 1 ოლღს ქ. 291 დანიშნულია სხდომა. ორგანიზატორების დასწრება სავალდებულოა.

—

მე-4 რაიკომის პრეზიდიუმი აუწყებს მე-4 რაიონის კომიაჩეიკების მდივნებს, რომ ოქმები ყველა სხდომებისა შედგენილი უნდა იქმნას გარკვეულად და გასაგებათ, ამასთან უნდა იგზავნებოდეს რაიკომში ოქმის ორი ეკზემპლიარი.

პროფესიანალური

„სურსათზე მომუშავეთა პროფკავშირის გამგეობა აცხადებს იმ წევრების საყურადღებოთ, რომლებიც არ შედიან საქარხნო კომიტეტებში, გამოცხადდნენ 27 ივნისიდან კავშირში, სადაც სწარმოებს ახალი აღრიცხვა. ვინც არ გამოცხადდება 4 ივლისამდე, ის იქნება გამორიცხული კავშირის წევრობიდან.

კავშირის გამგეობა.

სხვა და სხვა

— ქართულ მუშურ გლეხთა დივიზიის პოლიტიკურ განათლების უფროსი წინადადებას აძლევს აწხანაგ მასწავლებლებს:

1) ნინო გამსარაშვილისას, 2) თამარა ჯაფარიძისას, 3) ლიუბა იაშვილისას, 4) აგრაფინა ცაგარლისას, 5) სიმონ ვაჩნაძეს, და 6) ანნა სულაძისას, დაუყონებლივ გამოცხადდენ შოთა-რუსთაველის პრ., (გოლოვინის პრ.), № 28, პოლიტიკურ განყოფილებაში 27 ივნისს, დილის 10 საათზე.

პროფკავშირების კლუბუმის სხდომა

შესდგება სამშაბათს, 28 ივნისს 1921 წ. კინო „მინიონის" დარბაზში. დასაწყისი საღამოს 6 საათზე. ამხანაგებს ვთხოვთ ნუ დაიგვიანებენ.

პრეზიდიუმი.

სახალხო სამეურნეო უმაღლეს საბჭოსთან

არსებულ სამეცნიერო სატეხნიკო კომიტეტთან დაარსებული გამოგონებათა განყოფილება (отдел по делам изобретений). განცხადებები გამომგონებელთაგან მიღება ყოველ დღე, გარდ კვირა უქმისა დილის 10 ს.—2 საათამდის სამეცნიერო-სატეხნიკო კომიტეტის კანცელარიაში (პუშკინის ქ № 3, ბინა № 4.) თუ გამოგონების შესახებ წერილობითი განცხადება არ შემოვიდა, ინსტრუქციის თანახმად, გამოგონება არ განიხილდება, და აგრეთვე ყველა ცნობები, რჩევა და ტეხნიკური დახმარება აღმოჩენება განყოფილებაში განხილულ გამოგონების.

ინსტრუქცია გამოგონების შესახებ. გამოკრულია სსმეცნიერო სატეხნიკო კომიტეტში.

განყ. გამგე ინჟენერი **ა. დიდებულიძე.**

განყოფ. გამგე ა. დიდებულიძე პირადათ იღებს გამომგონებელთ ორშაბათობით 12 ს.—2 საათამდის; ოთხშაბათობით და პარასკევობით 11 ს.—2 საათამდის.

ხელოვანთა კრება

დღეს 26 ივნისს დილის 12 საათზე დანიშნულია საქართველოს ხელოვანთა კავშირის წევრთა საზოგადო **საგანგებო კრება.**

დღის წესრიგი:

1. მხატვართა სექციის მიერ წარმოდგენილ მთავარ კომიტეტის წევრთა დამტკიცება.

2. მხატვართა, მსახიობთა და მუსიკოსთა სექციების მიერ წარმოდგენის მთავარ კომიტეტის წევრთა კანდიტატების დამტკიცება.

3. კავშირის წესდების მე 7 მუხლისათვის საორგანიზაციო შენიშვნის დამტკიცება.

დასწრება ყველასთვის სავალდებულოა.

პრეზიდიუმი.

საჯარო პაექრობა

კვირას, ივნისის 26 დილის 12 საათზე თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მთავარ შენობაში მოხდება საექიმო ფაკულტეტის საჯარო სხდომა, რომელზედაც **ასისტენტი მიხეილ წინამძღვრიშვილი** დაიცავს სადისერტაციო შრომას **„მახალები ხონდრო-ტინ-გოგირდ მჟავეს ქმნისა და შარდში აღმოჩენის შესახებ მუცლის ტიფის დროს".**

ოფიციალურ ოპონენტებად იქნებიან პროფესორები ვასილ მალენიუკი, ალ. ალადაშვილი და დოცენტი სპირიდონ ვირსალაძე

დასწრება შეუძლია ყველა მსურველს.

სახალხო განათლების კომისარიატი

ამით აცხადებს თბილისში მყოფ იმ მასწავლებელთა საყურადღებოდ, რომელთაც უმუშავნიათ ან მუშაობენ ბავშვთა თავშესაფრებში, საბავშვო მოედნებზე, საბავშვო სახლებში, ბავშვთა დროებითსა და მუდმივს ახალშენებში და საბავშვო ბაღებში ან აქვთ საამისოდ სპეციალური ცოდნა და გამოცდილება,—გამოცხადდენ **საერთო რეგისტრაციისათვის** სახალხო განათლების კომისარიატში (ლორის-მელიქოვის ქუჩა ქალთა გიმნაზია) სასკოლო ჰასაკამდე აღზრდის განყოფილებაში. საერთო კრება ყველა ზემოხსენებულ მასწავლებლების მოხდება კვირას, 26 ივნისს საღამოს 6 საათზე.

ჟურნალი „ლახვარი"

ახლო მომავალში გამოვა სალიტერატურო და იუმორისტული ჟურნალი „ლახვარი".

მასალები უნდა გამოიგზავნოს პოლიტიკურ განათლების საგიტაციო განყოფილებაში (ლორის—მელიქოვის ქ. № 5).

ფითელი ახალგაზრდოგის ფურცელი № 13

ორგ ნო საქართველოს ახალგ. კომუნ. კავშირის ცენტრალური და თბილისის კომიტეტისა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველოს ახალგაზრდოგის კომუნისტურ კავშირის ცენტრალური კომიტეტი

აუწყებს ს. ა. კ. კ. ყველა ორგანიზ ციებს, რომ ამხანაგები: გაჩეჩილაძე და კალბორდი აღდგენილ არიან თავის უფლებებში.

საქართველოს ახალგაზრდობ ს კომუნისტურ კავშირის ცენტრალურ კომიტეტის მდივანი: ბ. ძნელაძე.

კიდევ სამაზრო კონფერენციებზე

პერერეგისტრაცია უკვე ყველა მაზრებში მთავრდება. ჩვენი კავშირი გაიწმინდება არა საიმედო ელემენტებისაგან. ამის შემდეგ უნდა გატარდეს რაიონული კონფერენციები და შემდეგ სამაზრო. ამ კონფერენციების მოვალეობას შეადგენს შეუდგეს კავშირის აღმშენებლობას ქვევდან დემოკრატიულ ცენტრალიზმის პრინციპზე. ზევიდან დანიშვნის წესი უნდა შეიცვალოს არჩევითი წესით. აპარეზზე უნდა გამოვიდენ ახალი მომმქმედი ძალები, რომლებმაც უნდა შესცვალონ ძველი უვარგისი ხელმძღვანელები, თუ ასეთები მაზრებში მოიპოვებიან. რასაკვირველია, ეს იმას არ ნიშნავს, რომ ძველი კარგი მომუშავე ხელახლა არ იქნება არჩეული. მაშ ეს კონფერენციები, რომლებიც დაიწყება 18 ივნისიდან უნდა იქნას საქმიანი. მან უნდა გადაჭრას მთელი რიგი სერიოზული კითხვებისა. მასზე არის დამოკიდებული მომავალი მუშაობის ბედი მაზრებში. ამისათვის საჭიროა ფრთხილათ მოვეპყრათ ამ საკითხს, რომ კარგათ გავიაროთ ერთი უძნელესი საფეხური მთელი კავშირის განახლებ სა, რომელსაც დაიგვირგვინებს სრულიად საქართველოს ყრილობა. სამაზრო კონფერენციებს უნდა დაესწროს, როგორც ადგილებიდან, ისე ცენტრიდან საიმედო და გამოცდილი კავშირის მომუშავეები. კერძოთ ც. კ. დაადგინა თავისი წევრების უმრავლესობა გაგზავნოს მაზრებში კონფერენციებზე. მიმდინარე მუშაობის ლოზუნგი: **მოწვევა და ჩ ტარება სამაზრო კონფერენციებისა, გამაგრება ჩვენი კავშირის ამ საიმედო ხერხემალისა. მაშ ამხანაგებო, ხერიოზული ყურადღება სამაზრო კონფერენციებს!**

კ ო—ძე.

მეტი ყურადღება სოფელს!

ჩვენი კავშირის ერთ უმთავრესს მოვალეობათაგანს შეადგენს განმანათლებელი სხივის შეტანა სოფლის მშრომელ ახალგაზრდობის ფართე მასებში.

არ შეიძლება, რომ მარტო ქალაქის მუშებს მივაქციოთ მთელი ჩვენი ყურადღება და სოფელი დავივიწყოთ, მაგრამ არც ის შეიძლება, რომ მარტო სოფელს დავეყრდნოთ და ქალაქი განზე დავტოვოთ, გამოსავალი გზა ამ შემთხვევისათვის არის შემდეგი: ჩვენი ძალა უნდა იყოს განაწილებული პროპორციულად, როგორც სოფელში, ისე ქალაქში; ჩვენ არ უნდა ჩამოვაშოროთ ერთმანეთს სოფლის და ქალაქის მუშები, ეს ერთმანეთის ღონძლი ძმები; როგორც ქალაქის მუშები იყვნენ დაჩაგრული დღემდის კაპიტალის მონობის მიერ, ისე სოფლის მშრომელი ახალგაზრდობა სულს ღაფავდა მემამულეებისა და სოფლის ჩარჩ სპეკულიანტების მონობ ს ქვეშ. ამნაირათ სოფლის და ქალაქის მუშები ძმებია თავიანთი ეკონომიური მდგომარეობით, ინტერესთა სოლიდარობით.

მაგრამ ქალაქის მუშები თავიანთი შეგნებით წინ იდგნენ და დგანან სოფლის მუშაზე. სოფლის მშრომელი ახალგაზრდობა იყო გონება-დახშული, გონება-გაუხსნელი, მას არ ქონდა (ანდა ძალიან სუსტად ქონდა) შეგნებული თავისი მდგომარეობა და იყო ნამდვილი მონა არსებული წესწყობილებისა.

თანამედროვე რევოლიუციამ (მენშეიკების ბატონობის მოსპობამ საქართველოში) ერთიანად გაფანტა ის ბურუსი, რომელშიაც გახვეული იყო დღემდის საქართველოს მშრომელი ახალგაზრდობა.

ბევრ ალაგას სოფლებში ჩვენ მოვახერხეთ ახალგაზრდათათვის მიტინგების მოწყობა, ხოლო ჩვენი იაჩეიკის დაარსებით კი თითქმის ყველგან, სოფლის მშრომელი ახალგაზრდობა აღტაცებაში მოდის, როდესაც ის ისმენს მიტინგზე მისი ინტერესების დამცველის მიერ წარმოთქმულ სიტყვებს.

მაგრამ აღტაცება და ენტუზიაზმი ფსიქოლოგიური აქტია, გრძნობის ნაყოფია და, როგორც ასეთი, გარდამავალია.

რომ ნამდვილად შეიგნოს სოფლის მშრომელმა ახალგაზრდობამ თავის წარსული, ნათლათ დაეხატოს თვალწინ მომავალი, არ კმარა ამისათვის მარტო კრებები და მიტინგები, ამიტომ საჭიროა, რომ **თვითეულ სოფლის მუშას ქონდეს საშუალება წაიკითხოს ის გაზეთი, სადაც მისი ყოველდღიური ცხოვრებაა გაშუქებული და მისი ინტერესებია დაცული.** ხოლო ამას კი ჩვენი სოფლის მუშა მოკლებულია.

საჭიროა მთელი ჩვენი ყურადღება ამ მოვლენას მივაქციოთ და ეს დაბრკოლება გადავლახოთ.

მაშ, ამხანაგებო, მეტი ყურადღება სოფელს.

ვ. ნადარეიშვილი.

მომავალი.

ბოროტების საცეცხლურში
იწვებოდა სამართალი;
ყველას მტრობა გვქონდა გულში,
გარს კი გვერტყა ზღუდე სალი.

— —

ხვის სიცილში ინთხეოდა
ჩვენი რწმენის მომავალი;
ჩვენ ვსტიროდით, ხვას ყურებით
უხდებოდა მკაცრი თვალი.

— —

მაგრამ დაჭკრა მკვეთრმა ხელმა
ბოროტებას სწრაფი ხმალი;
ახმაურდა ტანჯულთ გული,
აგუგუზდა ცეცხლის ალი.

— —

გაბრწყინვებულს ჰორიზონტზე
ჩანს სიმართლე გულ ნამწყარალი,
და იძახის გამარჯვებით:
„ჩვენი არის მომავალი“!!..

შალ. კუპრავა.

ძლიერი ნეგისყოფა-თუ უფსკრულში გადაჩეხა?

თანამედროვე ხანამ ბევრს აუბნია დავთარი, ბევრს შეურყია გონება. ბევრი ნატრობს დღეს სიკვდილს, ბევრი შესჩივის განგებას, ბევრი ოხოვნით და მუდარით მიჰმართავს ღმერთს—„გვიხსენ, ყოვლის შემძლებელო, ამ განსაცდელისაგანო“!

მაგრამ არ იქნა: არ არის არსაიდან საშველი,—ხსნა.

ნუ თუ მართლა ამ მდგომარეობამდი მიგვიყვანა არსებულმა წესწყობილებამ? რაშია საქმე?

თანამედროვე ხანა ხასიათდება ბრძოლით. ბრძოლა სწარმოებს საზოგადოების ორ ერთმანეთის მოწინააღმდეგე კლასთა შორის... მშრომელმა ხალხმა